

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne

Čj. MSP-10/2015-OD-SPZ/2

Počet listů: 5

Přílohy: 1

Nejvyšší soud

Burešova 20

657 37 Brno

Věc: obv. P. N.– stížnost pro porušení zákona

Příloha: trestní spis Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 6 T 11/2013

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněného P. N.,

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 6. 2014 sp. zn. 8 To 41/2014, jímž bylo podle § 256 trestního řádu, tedy jako nedůvodné, zamítnuto odvolání obviněného P. N. proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 12. 2013 sp. zn. 6 T 11/2013.

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 12. 2013 sp. zn. 6 T 11/2013 byl obviněný P. N. uznán vinným zvláště závažným zločinem těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku, ukončeným ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku, jehož se dopustil tím, že:

„dne 2. 5. 2013, v době od 12,30 hod. do 13,10 hod., v Moravanech, okr. Pardubice, v malém prostoru vstupní chodby rodinného domu, ve kterém bydlí jeho dcera B. P. a do kterého se dostavil poté, co se ozbrojil legálně drženou pistolí ČZ vzor 70, ráže 7,65 mm, v. č. 591828, a plynovou pistolí Zoraki M906 v. č. 029097, v úmyslu odvrátit případný útok na svou osobu a, i za použití těchto zbraní, zabránit jednání manžela své dcery, R. P., který v rámci rozchodu s jeho dcerou z domu odvážel věci, o kterých byl obžalovaný přesvědčen, že nepatří do P. osobního vlastnictví poté, co se R. P. pokusil z domu vynést krabici s věcmi a obžalovaného odstrčil z cesty, udeřil ho obžalovaný P. N. v průběhu vzájemné potyčky hlavní pistolí ČZ 70 do hlavy a způsobil mu tím tržně zhmožděnou ránu délky 3 cm v levé čelně-temenní krajině hlavy s otřesem mozku a v následující potyčce, do které se zapojil i otec R. P., L.P., při které byl obžalovaný sražen na zem a napadán oběma Pelikány, kteří se mu snažili zbraň vzít, dvakrát z této zbraně, o kterou se přetahovali, vystřelil, aniž ji měl plně pod kontrolou, s vědomím, že výstřelem z tohoto druhu zbraně, jenž je jejím dlouholetým legálním držitelem, i s ohledem na stísněný prostor, ve kterém konflikt probíhal, může způsobit dalším přítomným osobám těžkou újmu na zdraví, přičemž jen náhodou nikoho nezasáhl, když jedna střela vnikla do šatní skříně u podlahy chodby a druhá vylétla otevřenými domovními dveřmi a ve výši 59 cm prorazila roh tepelné izolace na hraně vstupního otvoru do domu, a poté, když se P. podařilo mu zbraň vzít, snažil se z místa utéct a P., kteří ho pronásledovali po domě a přilehlém pozemku, se snažil zahnat výstřely z plynové pistole Z., přičemž jedním z výstřelů, vedeným z velmi krátké vzdálenosti, způsobil L. P. drobnou popáleninu na levém předloktí.“

Za to byl P. N. odsouzen podle § 145 odst. 2 trestního zákoníku za použití § 58 odst. 1, 3 písm. c) trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání tří let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání pěti let. Podle § 73 odst. 1, 3 trestního zákoníku byl obviněnému uložen také trest zákazu činnosti spočívající v (zákazu) držení a nošení střelné zbraně po dobu deseti let. Podle § 70 odst. 1 písm. a), odst. 2 trestního zákoníku byl obviněnému P. N. uložen rovněž trest propadnutí věci (správně trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty), a to pistole ČZ vzor 70, cal. 7,65 mm, v. č. 591828, včetně jednoho kusu zásobníku a pěti kusů nábojů cal. 7,65 mm, výrobce Sellier&Bellot.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu je obviněný povinen zaplatit Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR, regionální pobočka Hradec Králové, Hořická 1710/19a, Hradec Králové, škodu ve výši 11.045 Kč. Podle § 229 odst. 1 trestního řádu byli poškození R. P. a L. P. odkázáni se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Citovaný rozsudek soudu prvního stupně napadl v zákonem stanovené lhůtě odvoláním obviněný P. N.. O odvolání rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 25. 6. 2014 sp. zn. 8 To 41/2014 tak, že toto odvolání podle § 256 trestního řádu jako nedůvodné zamítl.

Jak vyplývá z odůvodnění rozhodnutí, soudy obou stupňů dospěly ohledně zavinění obviněného P. N. k závěru, že obviněný vytáhl střelnou zbraň za situace, kdy fyzický konflikt svojí intenzitou nepřesáhl hranice v podstatě bezvýznamné a nikterak výrazně nebezpečné potyčky, kdy sebou oba protivníci navzájem cloumají. Sám pak konflikt vystupňoval, když touto zbraní poškozeného R. P. udeřil do čelně-temenní části hlavy a poté, když byl buď pouze tímto poškozeným, nebo i za pomoci jeho otce sražen na zem a když neměl při pokusu poškozených o jeho odzbrojení zbraň plně pod kontrolou, z ní dvakrát vystřelil. V důsledku toho si musel být obviněný údajně vědom, že může přítomným osobám způsobit přinejmenším vážná poranění. Odvolací soud potom (na rozdíl od výslovného závěru soudu

prvního stupně), který tuto skutečnost shledal mimo užitou právní kvalifikaci, poukázal i na nebezpečnost střelby z plynové pistole.

Po pečlivém přezkoumání trestního spisu však mám za to, že s argumentací Krajského soudu v Hradci Králové a Vrchního soudu v Praze se nelze objektivně zcela ztotožnit.

Podle § 15 odst. 1 trestního zákoníku je trestný čin spáchán úmyslně, jestliže pachatel a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

Podle § 145 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku se zvláště závažného zločinu těžkého ublížení na zdraví dopustí, kdo jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví a spáchá-li takový čin na dvou nebo více osobách.

Podle § 2 odst. 6 trestního řádu orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Podle § 254 odst. 1 trestního řádu nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 trestního řádu, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.

Podle § 256 trestního řádu odvolací soud odvolání zamítne, shledá-li, že není důvodné.

Uvedenými ustanoveními trestního zákoníku a trestního řádu se však Krajský soud v Hradci Králové ani Vrchní soud v Praze při svém rozhodování důsledně neřídily.

Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn. Srozuměním se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.

K naplnění subjektivní stránky zločinu těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1 trestního zákoníku nestačí, že pachatel jednal úmyslně, nýbrž musí být prokázáno, že jeho úmysl ve smyslu § 15 trestního zákoníku směřoval ke způsobení následku těžké újmy na zdraví. Jednal-li pachatel v takovém úmyslu, avšak k těžké újmě na zdraví nedošlo, přichází v úvahu posouzení jednání pachatele jako pokusu trestného činu těžkého ublížení na zdraví podle § 21 odst. 1 k § 145 odst. 1 trestního zákoníku.

Z hlediska úmyslu způsobit těžkou újmu na zdraví stačí zjištění, že pachatel věděl, že svým jednáním může způsobit tento těžší následek, a byl s tím srozuměn (úmysl eventuální). Na takové srozumění lze usuzovat, pokud jde o důkazní stránku, zejména z povahy použité zbraně, z intenzity útoku, ze způsobu jeho provedení (zejména z toho, proti které části těla útok směřoval) a z pohnutky činu. Dále je třeba hodnotit okolnosti, za kterých se útok stal, jakým způsobem bylo útočeno a jaké nebezpečí pro napadeného z útoku hrozilo.

Pro závěr, že těžká újma na zdraví byla pachatelem způsobena úmyslně, není nutné, aby pachatel chtěl způsobit právě takové poranění, které bylo jeho jednáním způsobeno. Tento závěr je odůvodněn již zjištěním, že pachatel jednal v úmyslu způsobit poškozenému poranění aspoň takové intenzity, které má charakter těžké újmy na zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 trestního zákoníku.

Z výpovědi obviněného P. N., poškozených R. a L. P., jakož i z ostatních důkazů, zejména z protokolu o prověrce výpovědi obviněného a poškozených i z vyšetřovacího pokusu vyplynulo, že situace na místě činu byla značně nepřehledná, obviněný i poškození se nicméně shodli na tom, že k výstřelům ze zbraně ČZ 70 došlo za situace, kdy ruka obviněného, ve které střelnou zbraň měl, byla držena poškozeným L. P.. První výstřel zasáhl skříň uvnitř, přitom střela prošla krabicí s věcmi a dle názoru soudu se mohla odrazit a kohokoliv na místě zranit. Další nekontrolovaný výstřel byl veden do ulice. Za dveřmi byla předzahrádka a za ní silnice a domy. Ve směru střelby obviněného se nenacházela žádná osoba. Rovněž z odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně je patrné, že s ohledem na průběh a popis konfliktu a stísněné prostory byly výstřely nekontrolované.

Mám proto za to, že popsanou důkazní situaci soudy obou stupňů nesprávně právně vyhodnotily, pokud jednání obviněného posoudily jako zvláště závažný zločin těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku, ukončený ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku.

Výše uvedené skutečnosti totiž nenasvědčují potřebnému zavinění ve formě úmyslu. Obviněný se s poškozenými v podstatě o zbraň přetahovali, na ležícím obviněném poškozený L. P. klečel či ležel a držel mu ruku se zbraní, ze které obviněný poté dvakrát vystřelil. Výstřel ani v jednom případě nesměřoval vůči nějaké osobě. Samotný výstřel, byť v uzavřené místnosti a s otevřenými dveřmi na ulici, pokud nesměruje vůči nějaké osobě, přitom nelze hodnotit jako úmyslné jednání směřující ke způsobení vážné újmy na zdraví konkrétní osobě. Pokud vystřelil obviněný ze zbraně rukou, která byla pevně držena další osobou, nebyl v tomto stavu schopen mířit na nějaký objekt či osobu. Není tedy možno v žádném případě dovodit úmysl obviněného způsobit jinému těžkou újmu na zdraví. Již vůbec přitom nelze mít za to, že tak chtěl učinit vůči dvěma osobám. Pokud potom ruka s pistolí směřovala od přetahujících se aktérů, není ani zcela zřejmé, zda obviněný musel být alespoň srozuměn s postřelením jiného popřípadě jiných.

Jednání obviněného, resp. jeho daná fáze, tedy bylo jistě svým způsobem nezodpovědné, avšak není možné je posoudit jako kroky zřejmě vedoucí ke způsobení těžké újmy na zdraví jen proto, že výstřel z pistole vůči tělu může takový následek mít a že obviněný rukou drženou poškozeným v malém prostoru výstřel spustil. Výchozí důkazní situace tudíž pro uvedený závěr není dostatečná a její hodnocení přesvědčivé.

Soud prvního stupně proto pochybil stran pravidel stanovených v § 2 odst. 6 trestního řádu a v důsledku toho pak také na posuzovaný případ nesprávně aplikoval ustanovení § 15 odst. 1 písm. b) a § 145 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku. Následně Vrchní soud v Praze v rámci přezkumu v odvolacím řízení nepostupoval plně v souladu s ust. § 254 odst. 1 a § 256 trestního řádu.

Na okraj je možné doplnit, že v následném řízení, při dodržení zásady zákazu reformationis in peius, by však také důsledněji a jednoznačněji měly být hodnoceny fáze útoku obviněného, v jejichž rámci na počátku napadl poškozeného R. P. úderem střelné zbraně do hlavy, a na jeho konci vystřelil z plynové pistole proti poškozenému L. P..

S ohledem na uvedené skutečnosti je třeba rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 12. 2013 sp. zn. 6 T 11/2013 ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze, jako soudu odvolacího, ze dne 25. 6. 2014 sp. zn. 8 To 41/2014 hodnotit jako rozhodnutí, jímž byl porušen zákon v neprospěch obviněného.

Proto **navrhují**, aby Nejvyšší soud:

1. Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 6. 2014 sp. zn. 8 To 41/2014 byl v neprospěch obviněného P. N. porušen zákon, a to v ust. § 254 odst. 1 a § 256 trestního řádu, a rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 12. 2013 sp. zn. 6 T 11/2013 včetně řízení předcházejícího v ust. § 2 odst. 6 trestního řádu ve vztahu k ust. § 15 odst. 1 písm. b) a § 145 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku;
2. podle § 269 odst. 2 trestního řádu obě napadená rozhodnutí, jakož i případná další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, zrušil, a
3. podle § 270 odst. 1 trestního řádu v rozsahu zrušení věc vrátil Krajskému soudu v Hradci Králové k novému projednání a rozhodnutí.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [7 Tz 4/2016](#)

